

Performans Aracı Olarak Akademik Teşvik Yönetmeliği: Sorun İçinde Sorular*

Alaeddin BOBAT**

Emin ÇAKILCI***

Öz: 2015 yılında başlayan ve 2016 yılında da devam eden Akademik Teşvik Yönetmeliği, 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'nun ek 4. Maddesine göre hazırlanmıştır. Yönetmeliğin amacı, Devlet Yükseköğretim Kurumları kadrolarında bulunan öğretim elemanlarına yapılacak olan akademik teşvik ödeneğinin uygulanmasına yönelik olarak, bilim alanlarının özellikleri ve öğretim elemanlarının unvanlarına göre akademik teşvik puanlarının hesaplanmasında esas olacak faaliyetlerin ayrıntılı özellikleri ve bu faaliyetlerin puan karşılıkları, akademik teşvik toplam puanının %30'unu geçmemek üzere her bir akademik faaliyet türünün toplam puanının hesaplanmasındaki ağırlıkları, akademik teşvik puanının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu hesapları yapacak komisyonun oluşumu ile diğer hususları belirlemektir.

Ancak, gerek dil gerekse içerik açısından yönetmeliğin pek çok sorunu ve akla takılan pek çok sorusu bulunmaktadır. Ayrıca, 2015 yılı ile 2016 yılı yönetmelikleri arasında göze çarpan ve tartışmaya açık birçok farklılık bulunmaktadır.

Bu çalışmada, 2015 ve 2016 yılında Resmi Gazetede yayımlanan Akademik Teşvik Yönetmelikleri hem kuramsal hem de uygulamada yaşanan sorunlar açısından karşılaştırmalı olarak incelenmekte ve sorunlar ile akla takılan sorular irdelenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Akademik Teşvik Yönetmeliği, Akademik Performans, Finansal ödüller, Akademik Teşvik, Sorunlar, Sorular

Academic Incentive Regulation As a Performance Means: Questions in Problem

Abstract: Turkish Academic Incentive Regulation prepared with regard to Higher Education Staff Law dated October 11, 1983 was gone in effect in 2015 and renewed in 2016. The goal of this regulation is to support financially the performance of academic staff in charge in state universities and to encourage them to do the scientific works. At

* 18-20 Mayıs 2017 tarihleri arasında Saraybosna'da düzenlenen Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu(UMYOS2017)'nda sunulan bildirinin genişletilmiş metnidir

** Prof. Dr. Kocaeli Üniversitesi.

*** Dr.

the same time, this regulation determines the procedure and principles of academic incentive. But, the regulation contains both many problems and questions as to form, substance and linguistic, and contradictions or differences among the regulations of 2015 and 2016 issues.

This study aims to examine Turkish Academic Incentive Regulations comparatively and to reveal the problems and questions encountered in practice.

Keywords: Turkish Academic Incentive Regulation, problem, questions, Academic performance, Academic Incentive, financial rewards

Giriş

Çalışanların performanslarının geliştirilerek verimliliklerinin artırılması için çeşitli yöntemlerle teşvik edilmesi günümüzde tüm kurumların üzerine eğildiği en önemli konulardandır. Çalışma yaşamında, çalışanların performanslarının artırılması kurumsal verimlilik artışının yanında ülkenin gelişimi üzerinde de olumlu etkiler yaratacağı açıktır. Çalışanların performanslarını ölçmek ve teşvik etmek amacıyla birçok yöntem bulunmakla birlikte kurum yapısına uygun olan bir metodoloji kurgulanması doğru bir değerlendirme için zorunludur. Akademisyenlerin performanslarını ölçmek için akademik uğraş alanlarının sınıflandırılarak puanlamaya tutulması ve buna bağlı olarak finansal ödüllendirilmesi uygun bir yöntem olarak görülmektedir. Ancak, Türkiye’de yükseköğrenim sisteminin kendine özgü sorunları bulunmaktadır. Bu sorunlardan biri ve belki de en önemlisi maaşı da içine alan özlük haklarıdır. Akademisyenlere unvan farkına göre gelişme güclüğü, ek ders ücreti ya da görev tazminatı gibi çeşitli adlar altında yapılan yan ya da ek ödemeler, yetersiz olan akademisyen maaşlarına az da olsa katkıda bulunmaktadır.

14 Kasım 2014 tarihli Resmi Gazetenin 29175. sayısında yayımlanarak yürürlüğe giren 6564 sayılı yasa, “**Yükseköğretim Tazminatı**” ile akademisyenlerin özlük haklarında kısmi bir iyileşme sağlamış(RG, 2014), ardından 2015 yılında başlatılan akademik teşvik ile de yapılan ek ödemelere “**akademik teşvik**” ödemeleri katılmıştır. Yapılacak teşvik ödemelerinin ayrıntıları yaklaşık bir yıl sonra, 18 Aralık 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “*Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği*” ile belirlenmiştir(RG, 2015).

Yükseköğretim personel yasasında değişiklik yapılmasına ilişkin 6564 sayılı yasanın ikinci maddesi akademik teşvik ödeneğini Ek Madde 4’te “*Her bir takvim yılı için, bir önceki yıl, bilim, teknoloji ve sanata katkı sağlayıcı nitelikte yurt içinde veya yurt dışında sonuçlandırılan proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent ile çalışmalarına yapılan atıflar, bilim kurulu bulunan uluslararası düzeydeki toplantılarda tebliğ sunma ve almış olduğu akademik ödüller esas alınarak öğretim elemanları için yüz puan üzerinden yıllık akademik teşvik puanı hesaplanır*” biçiminde tanımlamıştır.

Akademik teşvik puanı otuz ve üzerinde olanlara, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru brüt aylık (ek gösterge dâhil) tutarının;

- a) Profesör kadrosunda bulunanlar için %100'üne,
- b) Doçent kadrosunda bulunanlar için %90'ına,
- c) Yardımcı Doçent kadrosunda bulunanlar için %80'ine,
- d) Araştırma Görevlisi kadrosunda bulunanlar için %70'ine,
- e) Öğretim Görevlisi ve Okutman kadrosunda bulunanlar için %70'ine,
- f) Uzman, Çevirici ve Eğitim-Öğretim Planlamacısı kadrosunda bulunanlar için %70'ine, aldıkları akademik teşvik puanının yüze bölünmesi suretiyle bulunacak oranın uygulanması suretiyle hesaplanan tutarda akademik teşvik ödeneği verileceği hükmü getirilmiştir. Maddenin devamında ise *"bu madde uyarınca yapılacak ödeme; bu Kanun uyarınca aylık ödendiği sürece ve kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumları tarafından şubat ayının on beşinden itibaren on iki ay süreyle her ayın on beşinde yapılır, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. İlgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zım, tazminat, ödenek, döner sermaye ek ödemesi, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz"* denilerek akademik teşvik ödeneğinin sınırları çizilmiştir.

Bilim alanlarının özellikleri ve öğretim elemanlarının unvanlarına göre akademik teşvik puanlarının hesaplanmasında esas alınacak faaliyetlerin ayrıntılı özellikleri ve bu faaliyetlerin puan karşılıkları, akademik teşvik toplam puanının %30'unu geçmemek üzere her bir akademik faaliyet türünün toplam puanın hesaplanmasındaki ağırlıkları, akademik teşvik puanının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu hesaplamaları yapacak komisyonun oluşumu ile diğer hususlar; Yükseköğretim Kurulunun önerisi, Maliye Bakanlığının görüşü ve Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenmektedir.

Söz konusu yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda, öğretim elemanları 2015 yılı içerisinde yapmış oldukları akademik çalışmalara karşılık gelen puanların toplamının unvanlara göre belirlenmiş oranlara göre hesaplanmasıyla ortaya çıkan tutarı 12 ay boyunca almaya hak kazanmıştır.

2015 yılında yayımlanan *"Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği"*'nin 5. maddesinin 1. fıkrasında; *"Akademik teşvik başvuru takvimi, en geç akademik teşvik puanının esas alındığı yılın Aralık ayının ilk haftasında ilan edilir"* hükmüne göre, 2015 yılında yapılan faaliyetler için başvuru takvimleri yayımlanarak uygulamaya başlanmıştır.

2016 yılı Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği ise 31 Aralık 2016 tarihli Resmi Gazetenin üçüncü mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve eski yönetmelik (2015 yılında yayımlanan yönetmelik) yürürlükten kaldırılmıştır (RG, 2016).

Ancak, gerek dil gerekse içerik açısından eski ve yeni yönetmeliğin pek çok sorunu ve akla takılan pek çok sorunu bulunmaktadır. Ayrıca, 2015 yılı ile 2016 yılı

yönetmelikleri arasında göze çarpan ve tartışmaya açık birçok farklılık bulunmaktadır. Bu çalışmada, Akademik Teşvik Yönetmelikleri karşılaştırmalı olarak incelenmekte ve sorunlar ile akla takılan sorular irdelenmektedir.

Genel Sorunlar

Yasa ve ardından çıkarılan “**Akademik Teşvik Yönetmeliği**” öncelikle dil açısından sorunlar içermektedir. Bu durum Yönetmeliğin amaç tümcesinde açık ve net olarak görülmektedir. Bu kadar uzun bir tümceyi hem kurmak ve okumak hem de anlamak okur açısından zorluk taşıdığı gibi farklı yorumlara da neden olmaktadır. Yönetmeliğin sonraki maddelerinde de aynı durum gözlenmektedir.

Her ne kadar, anlaşılamayan ya da ne demek istendiği çözülemeyen maddeler için, ilgili makam ya da yöneticilerden bilgi edinilse bile, yönetmeliğin tek başına uzun ve ağırdalı tümceler içermesi, dil açısından sorunlu olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanında, aynı ya da farklı tümceler içinde tebliğ-bildiri, tercüme-çeviri gibi aynı anlamda farklı sözcükler kullanılması, bu yönetmelikte kullanılan dilin çok sade ve anlaşılır olmadığını göstermektedir.

Dil sorunu dışında, genel anlamda yönetmeliğin tüm akademik birimlere (Fakülte, MYO, Enstitü, Araştırma Merkezi gibi) aynı koşullarda uygulanması bir başka sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişte oldukça eskiye dayanan gelişmiş ya da oturmuş üniversiteler ile 1992 yılında ve daha sonra kurulan üniversiteleri ya da Fakülte ve Araştırma Merkezleri ile Meslek Yüksekokullarını aynı kefeye koymak, daha baştan bir “**denge ve eşitlik**” sorununu gündeme getirmektedir. Başka bir açıdan, akademik eleman yokluğundan ya da başka nedenlerden dolayı, haftada 30 saat ders vermek zorunda kalan akademisyenlerle, haftada 10-15 saat ders verenleri aynı kulvarda yarışmaya sokmak ne kadar tutarlı ve mantıklı gelmektedir? Asistanları olmadan çalışan, ders veren, araştırma yapıp bunları yayımlamak için çaba sarf eden Meslek Yüksekokulu akademisyenleri, herhalde bu duruma örnek olarak kolayca verilebilir.

Gerek donanım gerekse akademik kadro olarak yeterli olanaklara sahip ve bu olanakları uyum içinde ekip çalışması ile yürüten üniversite birimleri ile diğerlerini aynı mantıkla değerlendirmek de bir başka sorun alanını oluşturmaktadır.

Her akademik birimin gerek bütçesi gerekse bütçe kalemlerinde yer alan büyüklükleri değişmektedir. Bütçesi yeterli olan akademik birimlerde, hem yurtiçi hem de yurtdışı akademik etkinliğe katılım desteği gerek sayı gerekse bütçe olarak artış göstermektedir. Örneğin A üniversitesi iki uluslararası ve iki ulusal akademik etkinliğe destek verirken, B üniversitesi bir yurtdışı bir yurtiçi akademik etkinliğe katılım desteği verebilmektedir. Ya da C üniversitesinde bu durum daha farklı biçimde uygulanabilmektedir. Dolayısıyla akademik desteği hem miktar hem de sayıca yüksek olan birimlerdeki akademik personelin daha fazla akademik teşvik alma olasılığı yükselmektedir.

Yönetmeliklerin yılın başı yerine ilgili yılın sonunda yayımlanması, akademisyenlerin çalışmalarına karşılık gelen emeklerinin boşa gitmesine neden olabilmektedir. Örneğin, 2016 yılında uluslararası bildirilerin faaliyet puanına katılma oranı yarı yarıya azalmıştır. 2015 yılında uluslararası bildirilerin faaliyet puanına katılma oranı %20 iken, 2016 yılında bu oran %10'a düşürülmüştür. Benzer biçimde, 2015 yılında bildiri özet ve tam metinlerinin puanı ile 2016 yılındaki bildiri özet ve tam metin bildirilerin puanı değişikliğe uğramıştır.

Bunların dışında, ulusal bildiri ve etkinliklerin hesaplamaya katılmaması hem ulusal ölçekteki bilimsel etkinlikleri sekteye uğratmakta hem de daha önce ulusal nitelikte yapılan bilimsel etkinliklerin birkaç yabancı isim eklenerek uluslararası etkinliğe dönüştürülmesine yol açmaktadır. Böylece, etkinliğin adının değişmesi ile kalite düşmekte ve dolayısıyla tüm akademik etkinlikler neredeyse zorlamayla uluslararası niteliğe büründürülmektedir. Bu da, katılım ücretlerini yükseltirken, bazı etkinliklerde katılım oranını ve kaliteyi aşağıya çekmektedir.

Eski ve Yeni Yönetmeliklerdeki Farklar

2015 ve 2016 yıllarında yayımlanarak yürürlüğe giren Akademik Teşvik Yönetmelikleri arasında oldukça fark bulunmaktadır. En belirgin fark, 2015 yılı yönetmeliğinde kafa karışıklığına yol açan bazı noktaların açıklığa kavuşturulması ve 2015 yılı yönetmeliğinin 2016 yılı yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmasıdır. Örneğin 2015 yılı yönetmeliğinde yer almasına karşın, yayın hakemliğinin YÖKSİS'e girilememesi sorunu giderilmiştir. Bunun dışında atıflar ile ilgili yeni düzenlemeler getirilmiş ve ulusal/uluslararası dergi/kitap/bildiri atıfları farklı puanlamaya tabi tutulmuştur. Bunların dışında, kitap ve dergilerin kaç yıldır yayımlandığına ilişkin kurallar değiştirilmiş; bildirilerin uluslararası nitelikte olup olmadığı daha açık ve anlaşılır biçimde belirlenmiştir.

2015 ve 2016 Akademik Teşvik Yönetmelikleri madde madde karşılaştırıldığında aşağıdaki farklar ortaya çıkmaktadır:

a) Alan endeksleri ile ilgili eski yönetmelikte herhangi bir düzenleme yer almazken, yeni yönetmelikte alan endeksleri, "*Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından hazırlanıp YÖK tarafından onaylanan doçentlik başvurusu için kabul edilen*" şeklinde tanımlanmıştır.

b) Yeni yönetmelikte "**Araştırma**" kavramının tanımında değişikliğe gidilmiştir. Eski yönetmelikte araştırma "*Öğretim elemanının çalıştığı kurum tarafından ve araştırmanın ilgili olduğu kurumlarca önceden onaylı, başlangıcı belgelenmiş, çalışmanın sonuç raporu aynı kurumlarca tescillenmiş, herhangi bir proje kapsamında yürütülmemiş, en az üç ay süreyle yapılmış eski bilgileri test etmeye, bir problemi çözmeye veya analiz etmeye, bir teoriyi geliştirmeye, yeni bir teori ortaya koymaya, yeni bilgi, uygulama, teknoloji veya yaratıcı eser üretmeye yönelik, süreleri raporlaştırılmış, Yükseköğretim Kurulu ve yükseköğretim kurumları tarafından yürütülen değişim programlarının teşvik kapsamı dışında kalan ve bu Yönetmelikteki*

diğer faaliyet türlerine girmeyen sistematik çalışmalardır” biçiminde tanımlanmıştır. Yeni yönetmelikte ise araştırma “Proje kapsamında olmamak koşuluyla; yükseköğretim kurumu ile ulusal/uluslararası kurum ve kuruluşların yazılı mutabakatı veya onayı ile başlatılmış, araştırmacıların kendi kurumu dışında bir üniversite ya da araştırma kurumunda görevlendirilmek suretiyle en az üç ay süreyle yeni bilgiler üretilmesi, teknolojik problemlerin çözümlenmesi/analiz edilmesi, yenilikçi ürün, süreç, eser veya tasarımlar geliştirilmesi amacıyla bilimsel esaslara uygun olarak yürütülmüş ve sonuç raporu ilgili kurumların yetkili mercilerince başarılı bulunarak sonuçlandırılmış ve bu Yönetmelikteki diğer faaliyet türlerine girmeyen sistematik çalışmalardır” biçiminde tanımlanmaktadır.

c) Yönetmelikte **“Hakemli Dergiler”** tanımında düzenlemeye gidilmiştir.

Eski yönetmelikte yer alan hakemli derginin **“en az beş yıl”** yayımlanma koşulunda esneklik getirilerek **“yılda en az bir kez olmak üzere, son üç yıldır düzenli olarak yayımlanmakta olan”** dergi tanımı getirilmiştir.

d) Yeni yönetmelikte **“Ödül”** tanımında düzenlemeye gidilmiş ve ödül veren kurum ve kuruluşların heyetlerinde araştırmacının alanından uzmanların da bulunması gerektiği ifade edilmiştir.

e) Yeni yönetmelikte **“Proje”** tanımında düzenlemeye gidilmiştir. Eski yönetmelikte yer alan **“sosyal problemlerin çözümlenmesi için”** ifadesi madde metninden çıkarılmıştır. Buna göre sadece teknolojik problemlerin çözümlenmesine yönelik yapılan projeler akademik teşvikte dikkate alınacaktır.

f) **“Tasarım”** tanımında düzenlemeye gidilerek yeni yönetmelikte bir çalışmanın tasarım olarak akademik teşvikte dikkate alınabilmesi için **“öğretim elemanının akademik faaliyet alanında”** olması koşulu getirilmiştir.

g) Yeni yönetmelikte **“Ulusal Yayınevi”** tanımında yer alan **“yıl koşulu”** ile ilgili düzenlemeye gidilerek akademik teşvike esas faaliyetleri değerlendirebilmek için bir ulusal yayınevinin daha önce en az 3 yıl olan faaliyette olma ve en az 5 kitap yayınlama durumu, **“en az 5 yıl faaliyette olma ve 20 kitap yayımlama”** koşuluna dönüştürülmüştür.

h) Yükseköğretim kurumlarında Akademik Teşvik Ödeneği işlemlerini yürütmekle görevli komisyonun adı ve yapısı yeni yönetmelikte değiştirilerek yeni adı **“Akademik Teşvik Düzenleme, Denetleme ve İtiraz Komisyonu”** olarak belirlenmiştir. Senato tarafından seçilen üyelerin görev süresi 3 yıldan 2 yıla düşürülmüştür. Ayrıca, komisyon başkanlığı görevi daha önce üyelerin kendi arasında yapacağı seçimle belirlenirken, yeni düzenleme sonrasında Rektör tarafından görevlendirilen Rektör Yardımcısının Komisyon Başkanı olacağı hükme bağlanmıştır.

i) Üniversitelerin akademik birimlerine yapılacak akademik teşvik başvurularını incelemek ve üst komisyona göndermek amacıyla eski yönetmeliğe göre **“Ön İnceleme Heyetleri”** kuruluyorken, yeni yönetmeliğe göre bu görevi yapmak üzere her bölüm/anabilim dalı veya anasanat dalı başkanlıkları bünyesinde en az üçer üyeden oluşan **“Birim Akademik Teşvik**

Başvuru ve İnceleme Komisyonu" kurulması ve komisyon üyelerinin üç yıl için ilgili birimin Yönetim Kurulu tarafından seçilmesi hükmü getirilmiştir.

j) Eski yönetmelik hükümlerine göre akademik teşvik işlemlerinde itiraz mercii ilgili üniversitenin Senatosu olarak belirlenmişken, yeni düzenlemeye göre, akademik teşvik ödeneği başvurusunda hata olduğunu iddia eden öğretim elemanı itirazını "*Akademik Teşvik Düzenleme, Denetleme ve İtiraz Komisyonu*"na yapacaktır.

k) Eski yönetmelik hükümleri uyarınca, içeriğinde önemli değişiklikler yapılmamış kitap veya kitap bölümlerinin tekrar baskıları veya ISBN numaraları değişse bile akademik teşvik puanına etki etmemesi ve tekrar eden sergiler, gösterilerin de dikkate alınmaması düzenlenmişken, yeni yönetmelikte bu konu ile ilgili değişikliğe gidilmiştir. Bundan böyle, tekrar eden bilimsel faaliyetler hakkında alt faaliyet oranının %50'si dikkate alınması hüküm altına alınmıştır.

l) Akademik teşvik puanı hesaplanırken, birden fazla öğretim elemanı ile gerçekleştirilen yayın ve bildiri faaliyetlerinde puan teşvik oranlarında belirlenmesinde dikkate alınan yüzdelerde artışa gidilmiştir.

m) Akademik teşvik puanı hesaplanırken, birden fazla öğretim elemanı ile gerçekleştirilen projelerde faaliyet oranlarının belirlenmesinde dikkate alınan yüzdelerde değişikliğe gidilmiştir.

n) Eski yönetmelikte en çok sorun yaşanan "*atıfların hesaplanması*" ile ilgili önemli bir düzenleme yeni yönetmelikte yer almıştır. Yeni hükme göre; atıf faaliyet türünün puanlanmasında kişi sayısı dikkate alınmamakta, her bir araştırmacı için ayrı puanlama yapılmaktadır. Aynı esere bir kitabın veya makalenin farklı bölümlerinde/kısımlarında yapılan atıflar yalnızca bir atıf olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bölüm yazarları farklı olan kitaplarda farklı bölümlerde yapılan her bir atıf için ayrı puan değerlendirmesi yapılmaktadır.

o) Faaliyet puanı hesaplanırken kullanılan katsayılarla ilgili herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir. Profesör ve doçentler için 1; yardımcı doçentler için 1,5; araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve okutman kadrolarında bulunanlar için 2; uzman, çevirici ve eğitim -öğretim planlamacı kadrolarında bulunanlar için 1 olarak uygulanması devam etmektedir.

p) Yeni yönetmelikte yapılan önemli düzenlemelerden biri de puan hesaplaması ile ilgilidir. Bundan böyle, puanların ve ödemelerin hesaplanmasında öğretim elemanının "*teşvik başvurusu yaptığı tarihteki*" kadro unvanı esas alınacaktır. Eski yönetmelikte ise, "*faaliyetin gerçekleştiği tarihteki*" kadro unvanı esas alınmaktaydı.

q) Yeni yönetmeliğin 9. Maddesi ile Milli Savunma Üniversitesi ile Sahil Güvenlik Akademisi'ne ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

r) Ayrıca, yönetmeliğinde ekinde yer alan "**Faaliyet ve Puan Tablosu**"nda düzenleme yapılmıştır

Eski ve Yeni Yönetmeliğin Faaliyet ve Puan Tablosundaki Değişiklikler

2015 yılında uygulamaya giren yönetmelikle, bu yönetmeliği yürürlükten kaldıran ve 2016 yılı uygulamasını biçimlendiren yeni yönetmelik arasında gerek alt faaliyet türü gerekse hesaba katılan puanların oranları arasında farklar bulunmaktadır. Her bir faaliyetin 30 puanı geçmeyecek şekilde puanlamaya katıldığı yönetmelikte proje, araştırma, yayın, tasarım, sergi, patent, atıf, bildiri (tebliğ), ödül gibi dokuz faaliyet türünden her biri için yeni yönetmelikte önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler alt başlıklar altında teker teker irelenmektedir.

Proje Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Bu bağlamda ilk faaliyet türü olarak belirtilen ve 30 puan toplamı aşmayan projelerdeki değişiklikler Çizelge 1’de gösterilmektedir.

Çizelge 1. Proje Faaliyetlerinde Eski (2015 yılı) ve Yeni (2016 yılı) Yönetmelik Arasındaki Farklar

Alt Faaliyet	Ayrıntı	Oran% (2015)	Oran % (2016)	Sözel Değişiklik
Uluslararası Destekli Sonuçlandırılmış Projeler	Dünya Bankası, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi Destekli Proje	100	100	Yalnızca Ar-Ge Niteliğindeki Projeler İfadesi eklenmiştir.
	Diğer resmi kurum ve kuruluşlar tarafından destekli proje	85	80	Diğer uluslararası özel veya resmi kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenmiş proje – Yalnızca Ar-Ge niteliğindeki projeler ifadesi eklenmiştir
Ulusal Destekli Sonuçlandırılmış Projeler	TÜBA ve TÜBİTAK destekli proje	85	75	
	Kalkınma Bakanlığı destekli proje	85	75	Yalnızca Ar-Ge niteliğindeki projeler ifadesi eklenmiştir
	Sanayi tezleri (SAN-TEZ) projesi	85	75	
	Diğer kamu kuruluşları (Yükseköğretim kuruluşları hariç)	40	35	Yalnızca Ar-Ge niteliğindeki projeler ifadesi eklenmiştir
	Yükseköğretim kurumları tarafından destekli bilimsel araştırma projesi	30	35	Yalnızca Ar-Ge niteliğinde olanlar ifadesi eklenmiştir.
	Özel Kuruluşlar	30	20	Ar-Ge, yenilik ve özgün tasarım projeleri ifadesi eklenmiştir

Çizelge 1'in incelenmesinden, eski yönetmelikte %100 puanlamaya katılan Dünya Bankası, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi destekli projelerin yeni yönetmelikte Ar-Ge nitelikte olması koşulunun getirildiği görülmektedir. Diğer resmi kurum ve kuruluşlar tarafından destekli projelerin yeni yönetmelikle puana katılım oranının %85'ten %80 düşürüldüğü ve Ar-Ge nitelikte olması koşulunun yönetmeliğe eklendiği göze çarpmaktadır.

Ulusal destekli sonuçlandırılmış TÜBA, TÜBİTAK ve Kalkınma Bakanlığı destekli projeler ile SAN-TEZ projelerinin puanlamaya katılma oranının %85'ten %75'e çekildiği; yükseköğretim kuruluşları dışında diğer kamu kuruluşlarınca destekli projelerin puanlamaya katılma oranlarının %40'tan %35'e düşürüldüğü;

yükseköğretim kuruluşları tarafından destekli projelerin puanlamaya katılma oranlarının %30'dan %35'e yükseltildiği; özel kuruluşlarca desteklenen projelerin puanlamaya katılma oranlarının ise %30'dan %20'ye çıkarıldığı görülmektedir. Bu değişikliklerin dışında, Kalkınma Bakanlığı, diğer kamu kuruluşları ve yükseköğretim kurumları tarafından desteklenen projelere Ar-Ge niteliği olma ifadesinin eklendiği; özel kuruluşlar tarafından desteklenen projelerin ise Ar-Ge, yenilik ve özgün tasarım olma özelliği taşıma koşulunun eklendiği göze çarpmaktadır.

Araştırma Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Araştırma faaliyetlerinden yurtdışı ve yurtiçi araştırmalarda sözel değişiklik yapılmamış, yalnızca eski yönetmelikte yurtdışı araştırma faaliyetinin puanlamaya katılma oranı %40'tan %30'a, yurtiçi araştırma faaliyetinin puanlamaya katılma oranı ise %30'dan %20'ye düşürülmüştür(Çizelge 2).

Çizelge 2. Araştırma Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Oran%(2015)	Oran %(2016)	Sözel Değişiklik
Yurtdışı	40	30	----
Yurtiçi	30	20	----

Yayın Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Yayın faaliyetleri bilimsel kitap(tez hariç), ders kitabı, kitapta editörlük, kitap bölümü, kitap çevirisi, ansiklopedi konu/madde yazarlığı, dergi editörlüğü, özgün derleme/makale, diğer (teknik not, kısa makale, yorum, vaka takdimi, editöre mektup, özet, kitap kritiği, araştırma notu), uluslararası boyutta performans dayalı yayımlanmış ses ve/veya görüntü kaydı, ulusal boyutta performans dayalı yayımlanmış ses ve/veya görüntü kaydı ve hakemlik gibi on iki başlık altında toplanmıştır. Eski yönetmelikte yer alan kitap çevirisinde editörlük ve kitap/dergi editör üyeliği alt faaliyetlerine yeni yönetmelikte yer verilmemiştir. Aynı biçimde kitap çevirisi alt faaliyetinde eski yönetmelikte yer alan “alanında yayımlanmış kitap bölümü çevirisi” ve diğer alt faaliyetinde eski yönetmelikte yer alan “diğer hakemli uluslararası ve ulusal dergilerde yayımlanan makale” ile dergi editörlüğü alt faaliyetinde yer alan “diğer hakemli uluslararası ve ulusal dergilerde editörlük” ayrıntısına yer verilmemiştir(Çizelge 3).

Yeni yönetmelikte yer almayan bazı alt faaliyetlere ve ayrıntılara karşılık, eski yönetmelikte araştırma kitabı alt faaliyeti yerine “bilimsel kitap”, dergi editörlüğü alt faaliyetine “ESCI kapsamındaki dergilerde editörlük”, özgün makale yerine “özgün derleme/makale” alt faaliyeti ve “ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan tam makale” ayrıntısı, diğer alt faaliyete “kısa makale” ve “ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan makale” ve yayın faaliyetine “hakemlik” alt faaliyeti eklenmiştir(Çizelge 3).

Bu değişikliklerin yanı sıra, yayın faaliyetlerinin puanlamaya katılma oranları, alanında uluslararası yayımlanan bilimsel kitapta aynı kalırken(%100), alanında ulusal yayımlanan bilimsel kitapta %50'den %60'a çıkmıştır. Bazı alt faaliyetler ve ayrıntılarında puanlamaya katılma oranları düşerken bazılarında aynı kalmış, bazılarında ise değişmemiştir(Çizelge 3).

Çizelge 3. Yayın Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Ayrıntı	Oran%(2015)	Oran %(2016)	Sözel Değişiklik
Bilimsel Kitap (Tez Hariç)	Alanında uluslararası yayımlanan	100	100	Araştırma kitabı yerine bilimsel kitap ifadesi kullanılmış
	Alanında ulusal yayımlanan	50	60	
Ders Kitabı	Alanında uluslararası yayımlanan	80	70
	Alanında ulusal yayımlanan	40	40	
Kitapta editörlük	Alanında uluslararası yayımlanan	60	60
	Alanında ulusal yayımlanan	30	30	
Kitap tercümesi	Alanında yayınlanmış tam kitap çevirisi	30	30	Yer verilmemiş
	Alanında yayınlanmış kitap bölümü çevirisi	15	
Kitap Tercümesi editörlük	Alanında yayınlanmış tam kitap çevirisi editörlüğü	30	Yer verilmemiş
<i>Ansiklopedi konu/ madde yazarı</i>	Alanında uluslararası yayımlanan	20	10
	Alanında ulusal yayımlanan	10	6	

Dergi Editörlüğü	SSCI, SCI-Exp, AHCI kapsamındaki dergilerde	30	30
	SSCI, SCI-Exp, AHCI, ESCI dışındaki alan endekslerindeki dergilerde	15	10	Yeni Eklenmiş
	ESCI kapsamındaki dergilerde	15	Yer verilmemiş
	Diğer hakemli uluslararası ve ulusal dergilerde	5	
Kitap/dergi editörler kurulu üyeliği	SSCI, SCI-Exp, AHCI dergilerinde	10	Yer verilmemiş
	SSCI, SCI-Exp, AHCI dışındaki alan indekslerindeki dergilerde	5	
	Diğer hakemli ulusal ve uluslararası dergilerde	1	
Özgün Derleme/ Makale	SSCI, SCI-Exp, AHCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan tam makale	40	40	
	ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan tam makale	35	

	SSCI, SCI-Exp, AHCI, ESCI dışındaki alan endekslerindeki dergilerde yayımlanan tam makale	20	30	
	Diğer hakemli ulusal veya uluslararası dergilerde yayımlanan tam makale	16	20	
Diğer (Teknik not, kısa makale, yorum, vaka	SSCI, SCI-Exp, AHCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan Makale	8	10	Alt faaliyete kısa makale eklenmiş
takdimi, editöre mektup, özet,	ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan Makale	8	ESCI kapsamındaki dergiler eklenmiş
kitap kritiği, araştırma notu)	ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan Makale	5	6
	Diğer hakemli uluslararası ve ulusal dergilerde yayımlanan makale	4	Yer verilmemiş
Uluslararası boyutta performansa dayalı yayımlanmış ses ve/veya görüntü kaydı bulunmak	Özgün kişisel kayıt	40	40	
	Karma kayıt	20	20	

Ulusal boyutta performansa dayalı yayımlanmış ses ve/veya görüntü kaydı bulunmak	Özgün kişisel kayıt	20	20	
	Karma kayıt	5	5	
Hakemlik	SSCI, SCI-Exp, AHCI kapsamındaki dergilerde	5	Alt faaliyete hakemlik eklenmiş
	ESCI kapsamındaki dergilerde	3	
	SSCI, SCI-Exp, AHCI, ESCI dışındaki alan endekslerindeki dergilerde	3	
	Diğer hakemli uluslararası ve ulusal dergilerde	2	

Tasarım Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Eski ve yeni yönetmelik arasında gerek tasarım faaliyetlerinin puanlamaya katılma oranları açısından gerekse sözel açıdan önemli değişiklikler bulunmamaktadır. Yalnızca sanatsal ve bilimsel tasarım alt faaliyetlerinde yer alan “*kamu kurumları ile özel hukuk tüzel kişileri bünyesinde uygulanmış*” ayrımına “*belgelenmiş*” sözcüğü eklenmiştir. Ayrıca, aynı ayrımın “*diğer*” kısmına yeni yönetmelikte yer verilmemiştir. Ayrıntıların puanlamaya katılma oranları aynı kalmıştır (Çizelge 4).

Çizelge 4. Tasarım Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Ayrıntı	Oran% (2015)	Oran % (2016)	Sözel Değişiklik
Sanatsal tasarım (Bina, çevre, eser, yayın, mekân, obje)	Kamu kurumları ile özel hukuk tüzel kişileri bünyesinde uygulamış (ve belgelenmiş)	30	30	Belgelenmiş sözcüğü eklenmiş
	Bilimsel yayınlara tescillenmiş	15	15	----
	Diğer	10	----	Yer verilmemiş
Bilimsel tasarım	Bilimsel yayınlara tescillenmiş	20	20	----
	Kamu kurumları ile özel hukuk tüzel kişileri bünyesinde uygulamış (ve belgelenmiş)	15	15	Belgelenmiş sözcüğü eklenmiş
	Diğer	10	----	Yer verilmemiş
Faydalı obje	TSE/TPE tarafından tescillenmiş	30	30	----

Sergi Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Sergi faaliyetlerinde eski ve yeni yönetmelik arasında fark bulunmamaktadır (Çizelge 5).

Çizelge 5. Sergi Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Ayrıntı	Oran% (2015)	Oran % (2016)	Sözel Değişiklik
Özgün kişisel etkinlik	Uluslararası	60	60	----
	Ulusal	30	30	----
Karma etkinlikler	Davetli/yarışmalı uluslararası	15	15	----
	Davetli/yarışmalı ulusal	10	10	----

Patent Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Patent faaliyetlerinde de eski ve yeni yönetmelik arasında önemli bir fark bulunmamaktadır. Yalnızca, “*tescillenmiş patent*” alt faaliyeti, yeni yönetmelikte uluslararası ve ulusal olarak ikiye ayrılmıştır (Çizelge 6).

Çizelge 6. Patent Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Oran% (2015)	Oran % (2016)	Sözel Değişiklik
Alanında ulusal veya uluslararası tescillenmiş patent	100	---	Uluslararası ve ulusal olarak ikiye ayrılmış
Alanında uluslararası tescillenmiş patent	---	100	Yeni eklenmiş
Alanında ulusal tescillenmiş patent	---	60	Yeni eklenmiş

Atıf Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Eski ve yeni yönetmelikte atıf faaliyetleri açısından önemli sayılabilecek değişiklikler yapılmıştır. Öncelikle eski yönetmelikteki atıf alt faaliyetlerde yer verilen “*öğretim üyesi/elemanının...*” yerine yalnızca “*öğretim elemanı..*” sözcüğü kullanılmış ve metne “*..kaynakçadaki farklı..*” ifadesi ile “*ESCP*” dergilerinde taranan ifadesi eklenmiştir. Bunların dışında, “*ESCI tarafından taranan dergilerde, öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı makalelerde, öğretim elemanının kaynakçadaki farklı eserlerine yapılan bir atıf*” ve “*Bestecinin kendisinin yer almadığı uluslararası konserde eserinin seslendirilmesi*” alt faaliyetleri eklenmiştir(Çizelge 7).

Faaliyetlerin puanlamaya katılma oranlarında da değişikliğe gidilmiş ve yeni yönetmelikte genel olarak puanlar düşürülmüştür(Çizelge 7).

Çizelge 7. Atf Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Oran% (2015)	Oran% (2016)	Sözel Değişiklik
Öğretim üyesi/elemanının yazar olarak yer almadığı uluslararası kitaplarda, öğretim üyesi/elemanının (kaynakçadaki farklı) eserlerine yapılan her bir atf	10	8	“Üyesi” sözcüğü kaldırılmış ve “kaynakçadaki farklı” eserleri eklenmiş
Öğretim üyesi/elemanının yazar olarak yer almadığı ulusal kitaplarda, öğretim üyesi/elemanının (kaynakçadaki farklı) eserlerine yapılan her bir atf	2	2	“Üyesi” sözcüğü kaldırılmış ve “kaynakçadaki farklı” eserleri eklenmiş
SSCI, SCI-Exp, AHCI tarafından taranan dergilerde, öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı makalelerde, öğretim elemanının kaynakçadaki farklı eserlerine yapılan her bir atf	5	4	“Üyesi” sözcüğü kaldırılmış ve “kaynakçadaki farklı” eserleri eklenmiş
SSCI, SCI-Exp, AHCI, (ESCI) uluslararası dergilerde, öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı makalelerde, , öğretim elemanının kaynakçadaki farklı eserlerine yapılan her bir atf	3	2	“Üyesi” sözcüğü kaldırılmış ve “kaynakçadaki farklı” eserleri ile ESCI eklenmiş
ESCI tarafından taranan dergilerde, öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı makalelerde, öğretim elemanının kaynakçadaki farklı eserlerine yapılan her bir atf	---	2	Yeni eklenmiş
Hakemli ulusal dergilerdeki, öğretim elemanının yazar olarak yer almadığı makalelerde, öğretim elemanının eserlerine yapılan kaynakçadaki her bir atf	1	2	Diğer hakemli uluslararası ve üyesi ifadesi kaldırılarak, kaynakçadaki sözcüğü eklenmiş
Bestecinin kendisinin yer almadığı uluslararası konserde eserinin seslendirilmesi	---	10	Yeni eklenmiş

Tebliğ Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Eski ve yeni yönetmelikte tebliğ faaliyetleri açısından önemli değişikliklere yer verilmiştir. Öncelikle “*Uluslararası kongre ve sempozyumlarda davetli olarak sunulan tebliğ*” alt faaliyeti yeni yönetmeliğe eklenip faaliyet puanına katılma oranı %25 olarak ve “*Uluslararası kongre ve sempozyumlarda poster olarak sunulan ve yayımlanan tebliğ*” alt faaliyeti yeni yönetmeliğe eklenip faaliyet puanına katılma oranı %5 olarak belirlenirken, “*Uluslararası kongre, sempozyum, panel, çalıştay gibi bilimsel, sanatsal toplantılarda sözlü olarak sunulan ve poster olarak sergilenen tebliğ*” alt faaliyetine yeni yönetmelikte yer verilmemiştir (Çizelge 8).

“Uluslararası kongre ve sempozyumlarda sözlü olarak sunulan ve tam metin olarak yayımlanan tebliğ” alt faaliyetinden “Panel, çalıştay gibi bilimsel, sanatsal toplantılarda” ifadesi kaldırılmış ve bu alt faaliyetin puanlamaya katılma oranı %20’den %10’a düşürülmüştür(Çizelge 8).

Çizelge 8. Tebliğ Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt Faaliyet	Oran% (2015)	Oran% (2016)	Sözel Değişiklik
Uluslararası kongre ve sempozyumlarda davetli olarak sunulan tebliğ	----	25	Eklenmiş
Uluslararası kongre ve sempozyumlarda sözlü olarak sunulan ve tam metin olarak yayımlanan tebliğ	20	10	“Panel, çalıştay gibi bilimsel, sanatsal toplantılarda” ifadesi kaldırılmış
Uluslararası kongre ve sempozyumlarda poster olarak sunulan ve yayımlanan tebliğ	----	5	Eklenmiş
Uluslararası kongre ve sempozyumlarda sözlü olarak sunulan ve özet metin olarak yayımlanan tebliğ	10	10	----
Uluslararası kongre, sempozyum, panel, çalıştay gibi bilimsel, sanatsal toplantılarda sözlü olarak sunulan ve poster olarak sergilenen tebliğ	5	----	Yer verilmemiş

Ödül Faaliyetlerindeki Değişiklikler

Ödül faaliyetlerinde eski ve yeni yönetmelik, puanlama hesabına katılım oranı ve alt faaliyetler bakımından önemli farklılık içermemektedir. Alınan ödül ifadesi yerine “*alınan bilim ödülü*”; “*..verilen ödül*” ifadesi ile “*adına belge düzenlenen öğretim elemanı başvurabilir*” ifadesi alt faaliyetlere eklenmiştir(Çizelge 9).

Alt faaliyetlerin puanlamaya katılma oranları ise değişmeden kalmıştır(Çizelge 9).

Çizelge 9. Ödül Faaliyetlerinde Eski ve Yeni Yönetmelikteki Değişiklikler

Alt faaliyet	Oran% (2015)	Oran% (2016)	Sözel Değişiklik
TÜBA ve TÜBİTAK'tan alınan(bilim) ödül	100	100	Bilim sözcüğü eklenmiş
Alanında yurtdışı kurum veya kuruluşlardan alınan (bilim) ödül	80	80	Bilim sözcüğü eklenmiş
Alanında yurtiçi kamu kurum ve kuruluşlarından alınan (bilim) ödül	40	40	Bilim sözcüğü eklenmiş
Uluslararası bilim ve sanat kurulu olan kongre, kurultay, sempozyum, konferans ve festival gibi etkinliklerde verilen ödül	30	30	“Adına belge düzenlenen öğretim elemanı başvurabilir” ifadesi eklenmiş
Ulusal Bilim ve sanat kurulu olan kongre, kurultay, sempozyum, konferans ve festival gibi etkinliklerde verilen ödül	15	15	“Adına belge düzenlenen öğretim elemanı başvurabilir” ifadesi eklenmiş
Alanından özel kurum ve kuruluşlarından alınan ödül	10	10	----

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Akademik teşvik yönetmeliği genel olarak akademisyenlere performansları karşılığında ek ödeme sağlamayı amaçlamakta ve bunu yaparken de gerek uluslararası gerekse ulusal ölçekte bilimsel etkinlikte bulunmayı teşvik etmektedir. Çalışanı çalışmayan ya da daha çok çalışanı daha az çalışandan ayırmak ve böylece daha fazla çalışanı ödüllendirerek teşvik etmek, insan yönetmede oldukça eskilere dayanan bir uygulamadır. Böyle bir yönetmeliğin olması, en azından hiç olmamasından iyidir. Ancak, yönetmelik bazı temel sorunları da içermektedir.

Bu sorunlardan ilki, yönetmeliğin her yılbaşı yerine yılsonunda yayımlanarak yürürlüğe girmesi ve böylece, eski yönetmeliğe göre plan ve program yapan akademisyenlerin çalışmalarının en azından bir kısmının boşa gitmesidir. Örneğin, 2015 yılı yönetmeliğine göre 2016 yılı yönetmeliğinde uluslararası toplantılarda sözlü olarak sunulan ve tam metin olarak yayımlanan bildirimlerin puanlamaya katılma oranı yarı yarıya (%20'den %10'a) düşürülmüştür. Üstelik uluslararası kongre ve sempozyumlarda sözlü olarak sunulan ve özet metin olarak yayımlanan bildirimler, tam metin olarak yayımlanan bildirimler ile eş puanlı (%10) tutulmuştur. Bu bile başlı başına bir eşitsizlik ve dengesizlik yaratmaktadır. Çünkü puanlamanın böyle yapılacağını bilen bir akademisyen, hem bildirisini uluslararası toplantılarda sözlü olarak sunup özet metni yayımlatarak normal puanı hem de aynı bildiri metnini %40-50 genişleterek tam metin biçiminde dergi yayınına dönüştürebilir. Böylece, aynı ya da benzer konu ve metinden iki farklı puan elde edebilir. Bunun dışında, 2015 yılında puanlamaya katılmayan uluslararası poster bildirimler, 2016

yılında puanlamaya dâhil edilmiştir. Dolayısıyla, yönetmeliklerin ilgili yılın sonunda yayımlanması, “**maç ortasında kural değiştirmek**” ile eş anlama gelmekte ve bu durum hayal kırıklığı yaratmaktadır.

Bunun dışında, her üniversitenin kendi akademisyenine sunduğu mali olanaklar farklı olduğu için, bütçesi fazla olan üniversiteler, kendi akademisyenlerine yurtdışı çalışma ve etkinliklere katılma olanağı sunarken, bazı üniversiteler bu olanağı yakalayamamaktadır. Dolayısıyla, bu durum “**yarışma ya da rekabet, eşitler arasında olur**” ilkesine ters düşmektedir.

Akademik teşvik yönetmeliğinin, çoğulcu ve saydam bir yaklaşımla hazırlanmaması sorunun bir başka boyutunu gündeme taşımaktadır. Örneğin, yayın faaliyetlerinden kitap ve dergi makalesi ile dergi editörlüğü ve hakemlik neden aynı faaliyet kapsamına girmektedir? Buna kim ve nasıl karar vermektedir? Neden özgün makale ya da derleme ayrı bir faaliyet içinde yer almamaktadır? Puanların faaliyete katılma oranı nasıl ve kim tarafından belirlenmekte veya neye göre değiştirilmektedir? Bunun ölçütü nedir? 2018 yılı için bu yönetmeliğin hepten yürürlükten kaldırılması ya da faaliyetlerin çok daha farklı belirlenmesi önünde herhangi bir engel var mıdır? Ulusal ölçekte yapılan bilimsel toplantılar neden faaliyet olarak görülmemektedir? Bu durum, ulusal toplantıların kalitesiz yapıldığı anlamına mı gelmektedir? Kuşkusuz, sorular istenildiği kadar çoğaltılabilir.

Yeni yönetmelikle oluşturulan “**Birim Akademik Teşvik Başvuru ve İnceleme Komisyonu**” ile “**Akademik Teşvik Düzenleme, Denetleme ve İtiraz Komisyonu**”, eski yönetmelikle oluşturulan ve üstelik 2 yıl görev yapması gereken komisyonları yürürlükten kaldırmıştır. Gelecek yıl da benzer değişikliklerin yapılması mümkün olabilecektir. Komisyonlar gerçekten hakkını vererek çalışabiliyor mu? Yoksa akademik sisteme sızmış olan birtakım hastalıklar bu komisyonlarda da baş gösteriyor mu? Örneğin, aynı dergide basılan bir makale bir üniversitede özgün makale/derleme olarak kabul edilirken, bir başkasında neden kabul görmeyebiliyor? Ya da, kitap bölümü olarak basılan bir makale kitapta bölüm yazarlığı olarak kabul görünürken, bir diğerinde neden kabul edilmiyor? Neden bu işin itirazı da üniversitede sonuçlandırılıyor? Neden daha üst düzeyde bir itiraz yolu konulmamış? Bu ve buna benzer sorular, geçmiş ve günümüzde yaşanmış örneklerle akademisyenlerin emeklerinin boşa çıkmasına neden olabiliyor.

Sonuç olarak, Akademik Teşvik Yönetmeliği her ne kadar akademisyenlerin çalışmalarını teşvik etmek ve onları ödüllendirmek amacıyla yürürlüğe konmuş olsa da, uygulamada pek çok sorun yaşanmakta ve akla birçok soru takılmaktadır. Bu sorunların, geniş katımlı ve şeffaf bir yönetimle masaya yatırılması ve içtenlikle çözülmesi için çaba gösterilmelidir. İki yıldır uygulanan bu sistemin aksayan yönleri ele alınmalı ve itirazların daha etkin ve hakkaniyet ölçüsünde karara bağlanması için yeni mekanizmalar oluşturulmalıdır. Ayrıca, karmaşık hesap yöntemleri ve akademik unvanlara göre farklı katsayılar kullanarak teşvik ödemelerinin kısıtlanması yerine daha adil ve basit bir sistemin uygulamaya konması, hem akademik sistem hem de uygulama açısından fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- RG (Resmi Gazete). (2014).Yükseköğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Kanun No: 6564, 14/11/2014 tarih ve 29175 sayılı RG.
- RG (2015). Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği, 18/12/2015Tarih ve 29566 sayılı RG.
- RG (2016). Akademik Teşvik Ödeneği Tebliğ, 31/12/2016 Tarih ve 29935 sayılı RG.

